Jorden tilhører ikke os

Fra 1953: Abbé Pierre *(som peger)* og nogle af hans arbejdskammerater – fra den gang i Emmaus' pionerår, da arbejdet med at bygge huse til hjemløse dominerede – ved siden af klunserarbejdet. Der står "chiffonniers-batisseurs" = "klunsere – byggere" – jf. artiklens slutning
(foto: Emmaus Internationals arkiver)

- *af Abbé Pierre*
- *oversat af Sara Grund Sørensen fra The Earth does not belong to us (emmaus-international.org)*

I sin bog 'Testamentet' som blev udgivet i 1994, dedikerede Abbé Pierre et kapitel til Jorden: "Jorden, som ikke tilhører os", men som vi må tage os af. Abbé Pierre indrømmer i sin tekst, at han ikke er nogen pioner inden for økologi. Han leverer alligevel sit budskab til menneskeheden om at stoppe de ødelæggelser der sker på Jorden og i stedet begynde at genopbygge Jorden. Næsten 30 år senere er dette budskab stadig relevant og en kilde til inspiration i takt med den stigende miljøkatastrofe.

"Nogle gange er man nødt til at lade naturen gå sin gang. Og det er godt at lytte til Jorden - dens manerer er grove, men den er en uerstattelig lærer."

Jorden følger trofast årstidernes rytme; perioder af søvn og perioder af frugtbarhed. Den holder sine løfter ikke blot til dem som arbejder, men også til dem, som ved, hvordan man planlægger og beskytter sig sammen. Selv om den er nøjsom, bliver dets nærighed en lektie, da den latterliggør individualistiske tilgange og indfrier dem som har klaret at organisere samarbejde og forråd på en større skala.

Jordens indfald kan være forfærdelige og resultere i, at mennesker skal gennemleve forfærdige tragedier. Dette understreger den hårde lektie som gentager, at menneskets overlevelse og behovstilfredsstillelse kun er muligt gennem solidaritet. Ja, Jorden er en skole af visdom.

Disse indfald minder os om den galskab, at vi ødsler mange af de ressourcer, som videnskaben giver os: Med disse ressourcer kunne vi forudsige jordskælv, bygge jordskælvssikrede bygninger, hvor det er nødvendigt, gøre Mount Everest til et fantastisk vandtårn, bygge dæmninger på Ganges og Brahmaputra og derved beskytte Bangladesh fra oversvømmelser og på samme tid forsyne hele det indiske subkontinent med elektricitet.

Mennesket har brug for naturen, selv når man, af eget valg eller af nødvendighed, bor i hjertet af byer. Under den tredje franske republik lancerede Abbot Lemire *(et medlem af parlamentet, som i dag ville blive beskrevet som "venstreorienteret")* en trend for at skabe jordlodder i byerne til dyrkelse. Enhver familie kunne i sin fritid dyrke et lille grønsagsbed på disse jordlodder. Man kan stadig finde enkelte af disse jordlodder – f.eks. i Caux-regionen.

Dette kunne være en ordning, man genoptog og tilpassede. At observere og lære hvordan man sår, at indgå i årstidernes rytme og at bringe børn i kontakt med naturen fra en meget ung alder og derved lære dem respekt for livet er nødvendigt for menneskelig balance. Når vi ser frugt eller hvedestrå, er den umiddelbare reaktion, at vi har lyst til at forbruge det med det samme.

Det er nødvendigt at have set folk som lever i sult, og hvordan familiens overhoved tager ansvar for at gemme til såsæd. Dette er et af de problemer som hjemsøger mig, når vi bliver vist billeder fra Somalia eller Sudan. Det er godt at vi sender hjælp! Men hvad giver vi dem til næste høst?

Somaliere, som er blevet fordrevet i stort omfang, ved ikke hvor deres hjem er i morgen, eller hvor de har lov til at grave et hul og plante såsæd. Det er essentielt for de fleste at dyrke jorden

Hvad ser man i de såkaldte ”modtagelejre” for flygtninge? De billeder, vi ser, viser hårde boforhold omringet af ufrugtbart land. Disse lejre er centrum for koncentration og afvisning. Hvordan kan de mennesker, som bor der, ikke blive drevet til fortvivlelse? Lad os kræve, at de bliver involveret i overvejelsesprocesser, som vil gøre det muligt at give land tilbage til hver familie og hvert folkeslag! Der vil de hylde naturen ved at genopfinde den hellige handling at tilså landet ved næste monsun.

Nogle af os kan stadig huske, hvordan vi som børn har fået skældud for at tage den bløde del af brødet og formet den til en kugle, som var sjov at kaste med. Det var vigtigt for vores forældre at understrege at: “brød skal respekteres, fordi der er mange mennesker i verden, både tæt på og langt væk, som ikke har noget”.

Ja - det er vigtigt at børn i dag er bevidste om den hellige natur, om hvad vi alle har brug for, men som ikke alle mennesker har. Jorden tilhører ikke os.

Denne fundamentale opfattelse er gentaget af økologer. Dette nye fokus på miljøet er et centralt forløb i menneskets historie. Fra nu af vil vi tage et nyt blik på menneskelige aktiviteter.

Indtil nu har vi udnyttet Jorden, som om den var en svamp vi kunne klemme - uden begrænsninger og med en besættelse af at gøre det hurtigere end vores nabo for at vinde konkurrencen. Og det kunne og kan fortsat medføre økologiske katastrofer. Gudskelov har menneskene nu forstået, at de er nødt til at stoppe denne uhindrede udnyttelse af Jorden.

Vi er nødt til at stoppe med at producere så meget uden at overveje de katastrofale virkninger, forureningen har. I løbet af årtusinder har menneskeligheden udviklet sig ved at ødelægge skove. Dette har vi gjort - og gør stadig - uden at tage forbehold! Bare se på hvad der sker i Amazon-Skoven! Heldigvis ser vi også lande nu til dags i Sahel, som f.eks. Burkina Faso, som er engagerede i store genplantningskampagner.

Vi er bevidste om skaden, vi har forårsaget, på det vi i dag kalder ”miljøet” Vi er bevidste om, at vi saver den gren over, som vi selv sidder på, og derfor må vi, uden yderligere forsinkelser, finde på løsninger og føre dem ud i praksis. Der er ikke noget entydigt svar. Evner må bringes i spil. Jeg stoler på menneskets kløgt.

I stedet for at ødelægge tusindvis af hektarer af skov, uden hvilke Jorden vil begynde at mangle ilt og vand, har vi opfundet måder at skaffe varme og mad på uden at skade naturen yderligere.

I stedet for at sende sultne mennesker forsendelser af fødevarer, som ofte når at blive for gamle, før de bliver udbragt, skal vi i stedet tilbyde dem såsæd, som er tilpasset deres jord samt gødning, som ikke forurener. Kemi gør det muligt at producere fuldstændig nye materialer, der, ved at tilføjes til naturens frugter, kan brødføde et stigende antal mennesker. Lad os derfor gøre denne forskning til en prioriteringssag!

Byplanlæggere bør lytte til naturens lektie. I 1954 fejlede jeg selv i dette. Jeg var i en sådan hast for at skaffe hjem til hjemløse familier at nogle af disse ”nødsituationsgenhusningsprojekter” blev bygget i en fart på golde lossepladser, som var det eneste stykke land, som nogle kommuner havde været så storsindede at tilbyde os.

Efter kort tid begyndte bygningerne at slå revner, og der var så megen larm, at det ikke var muligt at have privatliv. *(Heldigvis holdt de fleste af bygningerne, og 40.000 familier blev genhuset dér)*. Jeg bærer også ansvaret for en anden fejltagelse i disse genhusningsprojekter.

På trods af at være blevet presset af alle disse unge familiers bønner, var det ikke muligt for mig at overbevise arkitekterne om behovet for grønne områder og legepladser. Vi snakker ikke om velholdte græsplæner, men om enge, hvor børn kunne have leget uden at blive fanget af viceværten. I løbet af fyrre år - kan jeg med glæde sige - er projekt efter projekt blevet bygget, og nye nabolag er dukket op alle steder. Når jeg i dag går igennem dem, kan jeg dog ikke lade være med at undre mig: ”Hvilken sjæl fylder dette sted?”